

OPIS DOBREJ PRAKTYKI
„Program Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa na lata 2012-2014”

1. Dane dotyczące gminy/powiatu

A. Nazwa gminy/powiatu

Gmina Miejska Dzierżoniów

B. Dokładny adres

Rynek 1, 58-200 Dzierżoniów

C. Telefon

(74) 645 08 00

D. www

<http://www.dzierzoniow.pl>

E. Faks

(74) 645 08 01

F. Adres e-mail

um@um.dzierzoniow.pl

2. Rodzaj podjętych działań:

- A. kształtowanie efektywnych systemów konsultacji społecznych i udziału obywateli w formułowaniu strategii rozwoju i prowadzenia polityki lokalnej lub regionalnej
- B. wprowadzanie nowatorskich form demokracji lokalnej
- C. rozwijanie systemów kontroli i komunikacji społecznej, ze szczególnym podkreśleniem przejrzystości procesów decyzyjnych władz gminy lub powiatu
- D. oryginalne formy aktywizacji działalności obywatelskich i współpracy z organizacjami pozarządowymi
- E. formy działalności z podmiotami gospodarczymi i ich samorządami na rzecz wspólnoty obywatelskiej i lokalnego rozwoju
- F. działania na rzecz wychowania obywatelskiego, w tym pozaszkolne inicjatywy edukacyjne, działania na rzecz młodych mieszkańców gminy lub powiatu
- G. decentralizację realizacji zadań publicznych, drogą przekazywania jej organizacjom obywatelskim lub jednostkom bliższym obywateli

3. Przedmiot działalności

Gmina Miejska Dzierżoniów w lutym 2011 roku znalazła się w elitarnym gronie gmin i powiatów, biorących udział w pilotażowym programie pn. „Decydujemy Razem”. Uczestnicy projektu mieli możliwość testowania modeli partycypacji publicznej w wybranym przez siebie obszarze: zatrudnienia, integracji społecznej, przedsiębiorczości lub zrównoważonego rozwoju. Dzierżoniów wybrał „przedsiębiorczość”, gdyż stanowi ona priorytet w rozwoju miasta. Efektem realizacji projektu jest Program Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa na lata 2012-2014 (PRPD).

4. Opis działań

Decyzja o uczestnictwie w projekcie została zainicjowana i podjęta przez Burmistrza Dzierżoniowa – Marka Pioruna oraz Zastępcę Burmistrza – Wandę Ostrowską. Głównym powodem przystąpienia do projektu była możliwość wypracowania mechanizmów, dzięki którym administracja publiczna będzie skutecznie współpracować ze społecznością lokalną przy tworzeniu i wdrażaniu lokalnych polityk publicznych. Dodatkową korzyścią była możliwość opracowania Programu Rozwoju Przedsiębiorczości dla Dzierżoniowa. Mimo, iż wizja i misja Dzierżoniowa podkreśla rolę przedsiębiorczości w kształtowaniu przyszłości miasta, nie było do tej pory osobnego dokumentu, który podejmowałby tę tematykę. W celu jego przygotowania, powołany został zespół ds. Programu Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa.

ZESPÓŁ PARTYCYPACYJNY

W pracach zespołu ds. Programu Rozwoju Przedsiębiorczości mogła wziąć udział każda zainteresowana osoba. Zaproszenia kierowano do mieszkańców różnymi kanałami: poprzez stronę internetową Urzędu Miasta, lokalne czasopismo – „Tygodnik Dzierżoniowski”, biuletyn „Goniec” - wydawany co miesiąc przez Urząd Miasta i zamieszczany m. in. na 17 tablicach informacyjnych na terenie miasta oraz poprzez plakaty umieszczone na słupach ogłoszeniowych. Uczestnictwo grup społecznych, w jak najszerszym stopniu, wydawało się konieczne, ze względu na wartość i jakość dokumentu. Dlatego skierowano imienne zaproszenia do udziału w projekcie do następujących instytucji: Starostwa Powiatowego, Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, Stowarzyszeń z terenu Dzierżoniowa, Społecznej Rady Przedsiębiorców Ziemi Dzierżoniowskiej przy Burmistrzu Dzierżoniowa, Cechu Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości, Radnych Rady Miejskiej Dzierżoniowa.

W kwietniu 2011 roku odbyło się spotkanie rekrutacyjne, w którym udział wzięło ponad 30 osób. Ostatecznie swoją gotowość do uczestnictwa w pracach zespołu zadeklarowały 24 osoby, reprezentujące różne środowiska oraz instytucje:

- **Banki** – Elżbieta Wróblewska (Bank Spółdzielczy), Piotr Martan (Bank Pekao), Izabela Piwko – Zadrożna (Bank Pekao);
- **Cech Rzemiosł Różnych** – Grażyna Kotasek;
- **Lokalni przedsiębiorcy** – Diana Kaczyńska (DiArt), Henryk Urzędowski (Rem – Bud), Anna Nowak (Tygodnik Powiatowy), Leszek Nowak (Auto –Pol),

- **Organizacje pozarządowe** – Jadwiga Więckowska, Monika Lejca – Brzuszkiewicz (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci),
- **Ośrodek Pomocy Społecznej** – Aneta Grzelka, Agnieszka Petruk – Mika
- **Powiatowy Urząd Pracy** – Agnieszka Walawska, Iwona Śniechowska, Albert Błacharz;
- **Rada Miejska Dzierżoniowa** – Zbigniew Zeń, Bolesław Wilkos, Adam Bagiński, Feliks Bińczycki, Iwona Matyja;
- **Społeczna Rada Przedsiębiorców Ziemi Dzierżoniowskiej** - Marek Dymkowski;
- **Urząd Miasta w Dzierżoniowie** – Wanda Ostrowska, Danuta Minkina, Małgorzata Krupska – Animator społeczny.

Prace zespołu były wspomagane przez doradcę merytorycznego, przydzielonego przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej w ramach projektu „Decydujmy razem”. Doradca pomagał w prowadzeniu spotkań, wspierał zespół swoją ogromną wiedzą, a także czuwał nad prawidłowym przebiegiem procesu partycypacji.

W pracach zespołu istotną rolę odegrał także animator społeczny, którego zakres obowiązków obejmował: przeprowadzenie rekrutacji społeczności lokalnej, zbudowanie zespołu partycypacyjnego, dbanie o wewnętrzną komunikację w zespole, przygotowanie spotkań zespołu i przekazywanie informacji po spotkaniach oraz redakcję samego dokumentu. Animator, w ramach projektu, miał zapewniony udział w cyklu szkoleniowym, który przygotowywał go do właściwego pełnienia tej funkcji w zespole partycypacyjnym.

Zgodnie z założeniami projektu „Decydujmy razem” zespół miał otwartą formułę – każdy, kto chciał, mógł uczestniczyć w jego pracach. Nawet na etapie zaawansowanych prac, we wrześniu 2011 r., do zespołu zgłosiła się kolejna osoba – mieszkaniec Dzierżoniowa, zainteresowany tematyką przedsiębiorczości.

HARMONOGRAM PRAC ZESPOŁU

Spotkania Zespołu ds. Programu Rozwoju Przedsiębiorczości odbywały się według poniższego harmonogramu:

- I. Spotkanie rekrutacyjne – 4 kwietnia 2011 roku** – zapoznanie uczestników z założeniami projektu „Decydujmy Razem”, zagadnieniem partycypacji społecznej i harmonogramem prac w ramach Zespołu ds. PRP;
- II. Pierwsze spotkanie Zespołu ds. PRP – 18 maja 2011 roku** – analiza i ocena działań podejmowanych przez władze miasta na rzecz przedsiębiorczości, wskazanie obszarów problemowych i deficytowych;
- III. Drugie spotkanie Zespołu ds. PRP – 9 czerwca 2011 roku** – praca nad stworzeniem dwóch kwestionariuszy ankiet mających na celu zbadanie klimatu dla biznesu wśród przedsiębiorców już istniejących oraz tych, którzy działalność gospodarczą mają zamiar dopiero rozpocząć.
  - **Ankieta oceniająca klimat dla przedsiębiorczości w Dzierżoniowie**
    - Ankietyzacja przedsiębiorców trwała od 1 lipca 2011 roku do 3 sierpnia 2011 roku. Dystrybucja ankiet odbywała się różnymi kanałami:

- Podczas spotkania Społecznej Rady Przedsiębiorców Ziemi Dzierżoniowskiej ankietyzacji poddanych zostało 48 przedsiębiorców, z czego zebrano 27 wypełnionych ankiet.
- Ponadto ankieta była rozprowadzana wśród przedsiębiorców w miejscu wykonywania ich działalności i zbierana do urny przez stażystkę Urzędu Miasta. Rozdano blisko 80 ankiet, z czego informacje zwrotne otrzymano od 46 przedsiębiorców.
- Ankieta była również dostępna na stronie internetowej Urzędu Miasta. Z tej opcji podzielenia się swoimi spostrzeżeniami skorzystało 4 przedsiębiorców.
- Łącznie zebrano 77 ankiet.

→ **Ankieta skierowana do osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą.**

- Ankieta skierowana do osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą przeprowadzana była przez Powiatowy Urząd Pracy w Dzierżoniowie we wrześniu 2011 roku.
- W badaniu udział wzięły 64 osoby. Respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na 7 pytań zawartych w części właściwej ankiety oraz 9 pytań części metryczkowej. Pytania miały charakter pytań zamkniętych lub półotwartych.
- Ankietowani mieli także możliwość wypełnienia części pn. „Uwagi i komentarze”.

IV. Trzecie spotkanie Zespołu ds. PRP – 1 lipca 2011 roku – analiza SWOT – określenie mocnych i słabych strony oraz szans i zagrożeń dla przedsiębiorczości w Dzierżoniowie, określenie czterech głównych celów operacyjnych dla PRP.

Potencjalne mocne strony	Potencjalne słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcjonująca Strefa Ekonomiczna. 2. Potencjał ludzki do zagospodarowania. 3. Posiadanie i realizowanie przez miasto strategii rozwoju. 4. Umiejętne pozyskiwanie inwestorów oraz środków z UE. 5. Lider w rankingu Gmin. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Transport i połączenia z dużymi miastami (drogi oraz kolej). 2. Brak zachęt do powrotu młodych ludzi. 3. Źle ukierunkowane szkolnictwo techniczne i zawodowe. 4. Niewystarczająca ilość dużych przedsiębiorstw stymulujących rozwój MSP. 5. Brak współpracy pomiędzy sąsiednimi samorządami. 6. Brak współpracy pomiędzy samorządem a przedsiębiorcami i szkołami.
Potencjalne szanse/okazje	Potencjalne zagrożenia

<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojawienie się nowych inwestorów (rozszerzanie strefy ekonomicznej + nowe tereny inwestycyjne). 2. Pozyskanie dodatkowego wsparcia finansowego (środki unijne, krajowe). 3. Promocja miasta jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej (eliminowanie barier, stwarzanie sprzyjających warunków do rozwoju przedsiębiorczości). 4. Pojawienie się nowych klientów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niestabilność gospodarki światowej – wpływ kryzysu. 2. Możliwość pojawienie się konkurentów. 3. Migracja ludności do innych miast (większych, lepiej rozwiniętych). 4. Niekorzystne zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych ludzi do większych miast.
---	--

V. Czwarte spotkanie Zespołu ds. PRP – 19 września 2011 roku – uszczegółowienie celów operacyjnych oraz zapoznanie się z zasadami i sposobami przeprowadzenia konsultacji społecznych.

VI. Piąte spotkanie Zespołu ds. PRP – 25 października 2011 roku – rozstrzygnięcie konkursu na logo dla Programu Rozwoju Przedsiębiorczości oraz przygotowanie do przeprowadzenia konsultacji z przedsiębiorcami.

Konkurs na logo dla Programu Rozwoju Przedsiębiorczości.

Do pracy nad dokumentem zostały zaproszone szkoły średnie oraz gimnazjalne z terenu Dzierżoniowa. Uczniowie wzięli udział w konkursie na opracowanie logo dla Programu Rozwoju Przedsiębiorczości. Wraz z zaproszeniem do szkół zostały przesłane informacje na temat projektu, partycypacji i wskazówki „jak prawidłowo wykonać logo”. Wpłynęło 51 prac z 3 dzierżoniowskich szkół.

Głównym kryterium oceny prac było powiązanie projektu logo z założeniami partycypacji społecznej oraz tematem przedsiębiorczości.

1 MIEJSCE przyznano pracy MATEUSZA PICHNIARCZYKA z Zespołu Szkół nr 1 im. Wilhelma Rotkiewicza w Dzierżoniowie.

Wyróżnienia przyznano pracom:

→ **RAFAŁA PACYKA** z Zespołu Szkół nr 1 im. Wilhelma Rotkiewicza
w Dzierżoniowie (kl. Ti 3).

→ **NATALII IDŹKOWSKIEJ** z II Liceum Ogólnokształcącego w Dzierżoniowie
im. Jana Pawła II

VII. Spotkania dodatkowe

W ramach projektu „Decydujemy Razem” odbyły się także **spotkania grup roboczych**, podczas których zostały uszczegółowione cele operacyjne dla Programu Rozwoju Przedsiębiorczości. Zespół podzielił się na 4 grupy robocze i każda grupa miała za zadanie opracować – uszczegółowić wybrany przez siebie cel.

Odbyły się także **dwa spotkania robocze całego zespołu – 6 września 2011 roku**, podczas którego zostały przedstawione propozycje zadań do realizacji w ramach PRPD oraz **29 listopada 2011 roku**, podczas którego zostały zmodyfikowane cele i działania zgodnie z uwagami przedsiębiorców wniesionymi podczas konsultacji.

Po każdym spotkaniu animator społeczny – osoba odpowiedzialna za prace zespołu – przekazywała wszystkim zainteresowanym informacje ze spotkań na skrzynki mailowe, ponadto wyniki prac zespołu publikowano na bieżąco na stronie internetowej urzędu.

KONSULTACJE

Wstępna weryfikacja priorytetów sformułowanych przez Zespół, będących rezultatem analizy SWOT miała miejsce 25 września 2011 r. podczas **XVII Dzierżoniowskich Prezentacji**¹. Zespół pracujący nad programem wykorzystał zainteresowanie, jakim od lat cieszy się ta impreza, aby spotkać się z mieszkańcami i skonsultować własne pomysły.

Przebieg konsultacji z mieszkańcami:

- Zarówno wystawiający się przedsiębiorcy, jak i odwiedzający imprezę mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę działań zaproponowanych przez zespół.
- W ankietowanie aktywnie włączyli się członkowie zespołu, którzy poświęcili wolny czas w niedzielę (wymieniali się co godzinę), aby spotkać się z mieszkańcami i zapytać ich co sądzą o zadaniach w ramach PRPD.
- Zadaniem ankietowanych było wybranie trzech najważniejszych zadań spośród dwunastu zaplanowanych do realizacji w ramach PRP.
- Ankietowani mieli także możliwość dopisania własnych propozycji. Za każdą wypełnioną ankietę otrzymywali drobny upominek.
- Zadania skonsultowane zostały przez 203 osoby i tyle też zebrano ankiet.
- Respondenci udzielili łącznie 605 odpowiedzi.

Drugim etapem konsultacji dokumentu strategicznego, jakim jest PRP, były warsztaty konsultacyjne z przedsiębiorcami.

Spotkanie konsultacyjne z przedsiębiorcami odbyło się **17 listopada 2011 roku** w restauracji „Kardamon” w Dzierżoniowie. W spotkaniu uczestniczyło ponad 40 przedsiębiorców z terenu miasta, władze miasta oraz Zespół ds. Programu Rozwoju Przedsiębiorczości. Głównym celem spotkania było poznanie opinii przedsiębiorców na temat celów i działań zaplanowanych do realizacji w ramach Programu Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa – określenie ważności celów i działań, celowości ich realizacji, poznania innych potrzeb lokalnych przedsiębiorców. Podczas spotkania wręczono także nagrody laureatom konkursu na logo dla Programu Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa.

Przebieg warsztatów konsultacyjnych:

- Przedsiębiorcy pracowali w 4 grupach, odpowiadających poszczególnym celom programu.
- Zadaniem z każdej grup było określenie ważności działań zaplanowanych do realizacji w ramach celu oraz dopisanie własnych pomysłów działań.
- Nowe pomysły przedsiębiorców zostały zapisane w tzw. „Poczekalni pomysłów” i będą stanowiły bazę kolejnych pomysłów do realizacji po ewaluacji programu.

---

¹ Dzierżoniowskie Prezentacje są świętem lokalnego i ponadlokalnego biznesu. Stanowią one połączenie prezentacji gospodarczych i kulturalnych. Do udziału w Prezentacjach Gospodarczych zapraszani są przedsiębiorcy, które chcą zaprezentować swoje usługi, wyroby i działalność oraz nawiązać kontakty gospodarcze i społeczne. Imprezę odwiedza rokrocznie kilka tysięcy mieszkańców z całego powiatu dzierżoniowskiego.

- Przy każdym stoliku pracował przynajmniej jeden członek Zespołu, który udzielał wyjaśnień i pomagał pozostałym uczestnikom, starając się jednak nie wpływać na ich decyzje.
- Przedsiębiorcy po zapoznaniu się ze wszystkimi celami i działaniami, dokonali wyboru celu, który powinien być realizowany w pierwszej kolejności.

Końcowa wersja dokumentu zawiera cztery najważniejsze cele, których realizacja będzie wpływała na rozwój gospodarczy miasta oraz pozwoli na usprawnienie procesu zakładania, jak i prowadzenia działalności gospodarczej w Dzierżoniowie. Każdy z celów został uszczegółowiony o konkretne działania, które będą realizowane w 3-letnim okresie obowiązywania programu.

Cel strategiczny:

„WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I GOSPODARKI LOKALNEJ”

CEL 1: „POZYSKIWANIE NOWYCH INWESTORÓW ORAZ WSPIERANIE JUŻ ISTNIEJĄCYCH”

1. Obsługa inwestora - „opiekun z Urzędu”
2. Wymiana doświadczeń biznesowych
3. Budowa Dzierżoniowskiego Parku Przemysłowego Invest – Park Development
4. Organizacja szkoleń dla przedsiębiorców

CEL 2: „ZACHĘCANIE MIESZKAŃCÓW DO BYCIA PRZEDSIĘBIORCZYMI”

1. Już działam, ale przydadzą się szkolenia branżowe i handlowe
2. Planuję działać, ale potrzebuję wiedzy i wsparcia - Wydanie przewodnika dla początkującego przedsiębiorcy
3. Dzień Przedsiębiorczości, czyli inspiracje, prezentacje, wymiana doświadczeń – modyfikacja pierwszego dnia Dzierżoniowskich Prezentacji
4. Wszystko zaczyna się w szkole, czyli edukacja młodych w zakresie przedsiębiorczości

CEL 3: „ROZWÓJ WSPÓŁPRACY POMIĘDZY SZKOŁAMI I PRZEDSIĘBIORCAMI W CELU DOSTOSOWANIA SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO I TECHNICZNEGO DO RYNKU PRACY”

1. Podniesienie poziomu praktyk zawodowych poprzez wypracowanie we współpracy ze szkołami standardów praktyk zawodowych w poszczególnych zawodach (w tym także badanie poziomu zadowolenia uczniów i pracodawców)
2. Organizacja staży absolwenckich oraz praktyk dla młodzieży w firmach
3. Stworzenie bazy firm zainteresowanych współpracą ze szkołami
4. Organizowanie spotkań kadry pedagogicznej ze Społeczną Radą Przedsiębiorców Ziemi Dzierżoniowskiej

CEL 4: „WZMOCNIENIE WSPÓŁPRACY POMIĘDZY GMINAMI POWIATU DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”

1. Stworzenie interaktywnej mapy gospodarczej powiatu

2. Aktywowanie bazy dla sportów zimowych
3. Budowa nowych ścieżek rowerowych
4. Uruchomienie atrakcji turystycznej w okolicach Dzierżoniowa – rowerów kolejowych
5. Wspieranie rozwoju turystycznego Gór Sowich

Dokument, zawierający powyższe cele i działania, został uchwalony przez Radę Miejską Dzierżoniowa podczas Nadzwyczajnej Sesji, która odbyła się 29 grudnia 2012 roku.

BAZA DOBRYCH PRAKTYK FISE

W listopadzie Dzierżoniów gościł przedstawicielki Fundacji Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych – Panią Ewę Rościszewską i Panią Annę Sikorską – Michalak, które spotkały się z członkami Zespołu partycypacyjnego oraz uczestniczyły w warsztatach konsultacyjnych, aby poznać i opisać proces tworzenia i modyfikowania Programu Rozwoju Przedsiębiorczości. W efekcie tego, Program Rozwoju Przedsiębiorczości został zamieszczony w **Bazie dobrych praktyk partycypacji w ramach projektu „Decydujmy Razem”**, jako jeden z pięciu polskich przykładów (<http://dobrepraktyki.decdujemyrazem.pl/>).

AKADEMIA LOKALNEJ POLITYKI PUBLICZNEJ – DZIELENIE SIĘ WIEDZĄ

W dniach 14-15 grudnia 2012 roku odbyła się w Dzierżoniowie dwudniowa wizyta studyjna w ramach **Akademii Lokalnej Polityki Publicznej**, która miała na celu przekazanie samorządom idei partycypacji społecznej, zasad tworzenia strategii i planów działania, oraz współpracy ze społecznościami lokalnymi. Akademia skierowana jest do samorządów, które nie biorą udziału w głównym zadaniu Decydujmy Razem. Chcąc podzielić się wiedzą zdobytą w trakcie realizacji projektu, Dzierżoniów gościł kilkunastoosobową grupę przedstawicieli gmin i powiatów z terenu Dolnego Śląska, zainteresowanych zagadnieniem partycypacji. W ramach akademii odbyły się warsztaty na temat celów, założeń i etapów projektu „Decydujmy Razem” oraz partycypacji w samorządzie lokalnym. Animator społeczny przedstawił także przebieg i etapy pracy nad Programem Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa oraz ciekawe pomysły zrealizowane w ramach prac zespołu.

PODZIĘKOWANIE ZA PRACĘ W ZESPOLE DS. PROGRAMU ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Władze Miasta, podczas Noworocznego Koktajlu Przedsiębiorców, podziękowały wszystkim osobom biorącym udział w pracach zespołu ds. Programu Rozwoju Przedsiębiorczości. Burmistrz Dzierżoniowa - Marek Piorun i Zastępca Burmistrza - Wanda Ostrowska wręczyli zaświadczenia i dyplomy uczestnikom projektu „Decydujmy Razem”, którzy poprzez swoją aktywną postawę przyczynili się do powstania, jakże ważnego dla wszystkich przedsiębiorców, dokumentu. Podczas Noworocznego Koktajlu, w którym wzięło udział blisko 100 przedsiębiorców, zostały przedstawione podstawowe założenia dokumentu - główne cele i zadania zaplanowane do realizacji na lata 2012-2014, a także zaproszono zgromadzonych do pracy w Zespole ds. wdrażania i monitoringu PRPD.

WDRAŻANIE I MONITRING PROGRAMU ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

W marcu 2012 zostały przeprowadzone działania rekrutacyjne do Zespołu ds. wdrażania i monitoringu PRPD. Zaproszenia kierowane były drogą mailową, poprzez stronę internetową Urzędu Miasta, lokalne media i plakaty informacyjne na słupach ogłoszeniowych. Chęć uczestniczenia w pracach tego zespołu wyraziły osoby opracowujące dokumentu, jak i nowi uczestnicy. Zespół będzie miał okazję nie tylko nadzorować działania ale także włączyć się w ich realizację.

Dnia 5 czerwca odbyło się pierwsze spotkanie Zespołu, podczas którego przedstawione zostały postępy w realizacji poszczególnych zadań zaplanowanych w ramach PRPD – m.in. powstanie bazy szkoleń na stronie internetowej Urzędu Miasta, przygotowania do „Dnia przedsiębiorczości”, organizacja szkoleń dla przedsiębiorców, obsługa inwestora, budowa Parku Przemysłowego.

5. Uzyskane efekty

Najważniejszym celem, zrealizowanym poprzez projekt, jest zwiększenie aktywności i zaangażowania mieszkańców we współpracę z władzami miasta. Wspólne tworzenie dokumentu, a także wspólne i konsekwentne wdrażanie jego postanowień, pokazuje mieszkańcom, że partycypacja to nie tylko modne ostatnio hasło, ale praktyka, która przynosi wymierne efekty. Mieszkańcy mają poczucie realnego wpływu na zachodzące zmiany, władzom miasta pozwala lepiej poznać potrzeby obywateli, a tym samym planować bardziej trafne działania. Nastąpiło zatem wzmocnienie więzi pomiędzy lokalną administracją, przedsiębiorcami i innymi partnerami zaangażowanymi w proces przygotowania i realizacji programu.

Wypracowany został ponadto pewien wzór działań partycypacyjnych, który będzie wielkim ułatwieniem przy opracowywaniu i monitorowaniu kolejnych dokumentów.

Niewątpliwym sukcesem projektu jest także włączenie młodych obywateli Dzierżoniowa w ten proces. Stworzenie logo dla Programu Rozwoju Przedsiębiorczości wymagało od uczniów zapoznania się z pracami zespołu partycypacyjnego, a także z istotą i założeniami partycypacji. Młodzi ludzie bardzo chętnie włączyli się w prace Zespołu, o czym może świadczyć liczba projektów, które wpłynęły w ramach konkursu na logo (51 prac).

Ważnym efektem projektu jest bez wątpienia sam dokument – Program Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa, który daje możliwość planowego realizowania działań, mających na celu tworzenie jak najkorzystniejszych warunków prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstw. Program został zaprezentowany Radzie Miejskiej i przyjęty do wykonania Uchwałą nr XVII/123/11 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z dnia 29 grudnia 2011 roku. Okresowe informacje o realizacji PRPD będą składane Radzie Miejskiej i szeroko publikowane.

Ważnym dla miasta wydarzeniem, w procesie budowania partycypacji, było zainteresowanie realizowanym przez Dzierżoniów projektem ze strony Fundacji Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych. Program Rozwoju Przedsiębiorczości Dzierżoniowa został umieszczony w bazie dobrych praktyk, jako jeden z 5 polskich przykładów. Daje to satysfakcję

zarówno władzom miasta, jak i mieszkańcom, uczestniczącym w tym procesie. Potwierdza, że obrany kierunek zmian i podejmowane działania są właściwe i mogą służyć innym za przykład. Pełna informacja o projekcie w ramach bazy dobrych praktyk dostępna jest na stronie internetowej: <http://dobrepraktyki.deczydujmyrazem.pl/>.

6. Oszacowanie nakładów poniesionych na organizację i realizację projektu.

Największą część kosztów przygotowania i przeprowadzenia procesu tworzenia Programu Rozwoju Przedsiębiorczości w Dzierżoniowie stanowiły **koszty osobowe** osoby zajmującej się realizacją projektu – animatorki społecznej. Średni czas potrzebny na przygotowanie i przeprowadzenie jednego spotkania Zespołu to 12 godzin. Dodatkowo należy uwzględnić także czas pracy niezbędny na opracowanie materiałów po szkoleniu, przesłanie ich do członków zespołu, a także przygotowanie informacji na stronę internetową, co zajmowało średnio 5 godzin.

Oprócz spotkań zespołu organizowane były także konsultacje społeczne dokumentu, na które poświęcono blisko 30 godzin pracy. Czasochłonnym zajęciem było także przygotowanie analiz dwóch ankiet przeprowadzonych w ramach projektu, jak i złożenie i opracowanie edytorskie całego tekstu Programu Rozwoju Przedsiębiorczości. Łączny czas niezbędny na ich przygotowanie wynosi ok. 45 godzin.

Duża część **wydatków koniecznych do realizacji projektu była finansowana ze środków unijnych, pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego**, w tym:

- organizacja spotkania rekrutacyjnego,
- promocja projektu,
- konsultacje społeczne,
- zakup materiałów piśmienniczych - blok do flipcharta oraz mazaki,
- udział animatora w szkoleniach,
- koszty pracy doradcy merytorycznego.

Ponadto w ramach projektu zostały zapewnione takie produkty jak: kawa, herbata oraz ciastka na 3 spotkania zespołu.

Koszty dodatkowe, które pojawiły się w trakcie realizacji projektu, takie jak: zakup nagród dla uczniów biorących udział w konkursie na zaprojektowanie logo dla PRPD, koszty materiałów biurowych niezbędnych do przygotowania spotkań (papier ksero), koszty poczęstunku na pozostałe spotkania, zostały pokryte ze środków własnych Gminy Miejskiej Dzierżoniów. Spotkania zespołu odbywały się w Sali konferencyjnej Urzędu Miasta oraz Sali konferencyjnej Rady Miejskiej, które udostępniane były bezpłatnie. Ponadto bezpłatnie korzystano z innych posiadanych zasobów Urzędu Miasta: kserokopiarki, drukarki kolorowej, flipcharta i rzutnika.

7. Czy napotkali Państwo trudności, z którymi należało się zmierzyć, aby zrealizować projekt?

Największym problemem, z jakim spotkano się przy realizacji projektu, była dość duża trudność z ustalaniem dogodnego terminu spotkań. Przedsiębiorcy – to grupa społeczna, z kalendarzami wypełnionymi terminami. Ze względu na niewielką ilość wolnego czasu,

którym dysponują dużym problemem jest zsynchronizowanie spotkań. Aby zniwelować niepowodzenie, konieczne jest dużo wcześniejsze informowanie o terminie spotkania, a także określenie czasu jego trwania i zagadnień, które będą na nim poruszone. Istotne jest także szczegółowe i systematyczne informowanie członków zespołu o przebiegu każdego spotkania oraz o ustaleniach na nim poczynionych, aby mimo nieobecności, byli „na bieżąco” z postępami prac.

8. Zalecenia dla innych jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych wdrożeniem projektu

Aby najefektywniej zrealizować projekt należy jasno określić i zakomunikować wszystkim uczestnikom procesu partycypacji cel współpracy, a także korzyści i efekty z niej wynikające.

Bardzo istotnym elementem, o który trzeba dbać, prowadząc działania partycypacyjne, jest dobra atmosfera w grupie. Warto poświęcić jedno spotkanie na dobre poznanie się członków zespołu. Skutkuje to później większą swobodą w wypowiedaniu swoich myśli, a także większym szacunkiem dla innych uczestników. Warto także, na początku procesu partycypacyjnego, ustalić zasady współpracy, które będą obowiązywały przez cały czas pracy zespołu oraz kanały komunikacji (e- mail, telefon). Pomocnym instrumentem, ułatwiającym współpracę i wymianę informacji, jest strona internetowa (lub osobna zakładka na stronie jst) – zawierająca wszystkie istotne treści na temat projektu, systematycznie aktualizowana po każdym spotkaniu.

Warto także wykorzystywać różnorodne metody oraz techniki prowadzenia spotkań – warsztaty, dyskusję, pracę w grupach czy pracę indywidualną. Należy także dostosowywać zadania do możliwości i umiejętności uczestników procesu partycypacyjnego, aby nie zniechęcać ich do dalszej współpracy.

Istotnymi czynnikami, o których nie można zapomnieć są partnerskie relacje pomiędzy władzami miasta a uczestnikami procesu partycypacyjnego, aktywne słuchanie i systematyczne informowanie mieszkańców o realizowanych działaniach i postępach prac.

Bardzo mocną motywacją dla uczestników projektu jest prezentacja całego zespołu na ważnej uroczystości i podkreślenie wkładu pracy oraz znaczenia i wpływu społeczności lokalnej na zmiany zachodzące w mieście. Aktywność społeczna i zaufanie do władzy publicznej mogą wzrastać jeżeli uwzględnia się głos społeczny, ale równie ważne, lub nawet najważniejsze jest realne wykonywanie zaplanowanych i uzgadnianych propozycji.